

המקנא פרק ראשון סוטה

טז.

עין משפט
נר מצוה

נא מ"י פ"ג מהל' סוטה
הל' א':
ב מ"י פ"ג מהל' אסו"כ
הל' ב' טו"ש א"ע ס'י
ד סעי' ו':

תוספות שאנין

ג' כוסות האמורות
במצרים הוא בחלום שר
פרעה המשקים של פרעה
ובמדרש יש דלעתיד
משקה הקב"ה האמנות
כוס התרעלה ובשיגעו
למצרים ואמר כבר שתינו
פעמים יאמר לה הקב"ה
שתי דאין שתינו זו
כאחרות אלא (ל) לא תק
עוד והיינו דכתיב אך
שמריה ימצו ישותו כל
רשעי ארץ: אמר מנימין גר
המצרי אני מצרי וכו' כדי
שיהא בן בני יאוי לבוא
בקלה וא"ת איהו גמי
למצרים וכו' דמחריב עמו
ובכלל כל העולם חוץ
ממנו: אמר רבא בר רב
תפלת השחר וכו' עמון
ומואב במקומן הן יושבין
והוא עלה סנחריב
ובבלן: וי"ל דסנחריב לא
ליכל ארונו של מצרים
אלא הביאן שיהיו לה
ובשלא לאות עד לפני
וישעליה ויכשעליה
חוקיה וראו חנם שלמינו
עמו וקבלו עול שמים
ליהן החוקין למקומן אי
נמי י"ל דההוא דמנימין
דכאב היהא אחר מ' שנה
שפסקה גלותן והם
במקומן וכו' קאמר התם
[בתוספתא דירוש] דאמר
מנימין כדראה שהחיר ר"י
ליהודה גר העמוןי ואמר
להם אף אני כמו כן אמרו
לי לארצין יש קצבה לאחר
מ' שנה דכתיב בקרא גבי
מצרים מק"מ מ' שנה אשבי
ולו אין קצבה: ומיהו פ"ה
הבא דלית ליה הא דאמר
עמו סנחריב ובלבל כל
העולם והכי נמי קתני
[בפרק בתרא] [בבב דהרן]
מילתא [בתוספתא]
דקידושין אמר לו ר"ע
מנימין טעית שכבר עלה
סנחריב ל"ה. משנבנה
מקדש ראשון נגנו אהל
מועד ולית ליה לההוא תנא
כמאן דאמר דארוך גלה
לבבל דאמר בימא אלא
סבירא ליה כמאן דאמר
יאשיהו גנו:

א) ע"י הגימטריא נקלטו הטלים
נמו תמ"ג.

א) [לעיל ח"ג: ב] [למקן
טו: א] [ומילין ג'א
ד] יצמות עת. ע"ש תוספתא
קדושין פ"ה (ה) ערכין טו.
ו) [ומתוספתא פ"ד: ד] [דף
ג'א: ח] [ג'א: ח] [ג'א: ח]
ט) [וינתינו מן] [ג'א: ח] [פ"ה
ה"ן] [ט] פ"י שמרים.
ז) [וע"ש מוס' יצמות עו:
ד"ה מנימין מוס' מנימין עו:
ד"ה ד"ה]

תורה אור השלם

- ישב בסתר עליון בצל
שדי יתקונן.
- ועין נאף שמרה נפש
לאמר לא תשורני עין
וסתר פנים ישימו.
- אייב כו טו
תפקה שגאיה במשאון
תקלה רעתו בקהלי.
- משלי כו כו
בי כל סאון שר
ברעש ושמלה מגוללה
בדמים ודקתה לשרפה
מאכלת אש:
- במלאות שגאיה בשלחה
תריבנה הגה ברחו
הקשה ביום קרים:
ישעיהו כ ח
כי אני יי לא שנית
ואתם בני יעקב לא
בליתם:
מליטו ג ו
אספה עלימו רעות
חצי אכלה בה:
- דברים לב כב
במלאות שפקו יצר
לו כל יד עמל תבואתו:
אייב כו כב
- רננו צדיקים ב'
לישרים נארו התהלך:
תהלים לג א
שבעו בארץ שעריה
אבר וטבר בריחיה
מלקה ושריה בגוים אין
תורה גם נביאיה לא
מקאון חזון מנ':
אייב כ ט

הנהרות הב"ח

א) נמי לא משורני עין
והנה פנים ישימו ד"ה
וכי ע"י: (ג) הש"י ד"ה
למדה ללמדנו שגמיה
(א) ד"ה דוד וכו' או ש'
כסף ודבה כתי: (ד) ע"ה
ד"ה מנימין וכו' טשא את
אלו והכי פריך הבא ע"כ
ל"פ אלף אס נתמללו:
(ה) בא"ד לא כלל
מצרים וכו' מנא כסדי:
(ו) בא"ד דלא אשכחן
כדיא שלם כללן ודאי
לבבלן דכתיב:

מוסף רש"י

בצילצול. אור נלח
(שנבין ק"ג) שלשה
כוסות. כספור המלום
וקס פרעה וגו' (וחוין)
צ"ב. בימי פרעה נבנה
שהריעה נבוכדנצר דכתיב
(וינתינו מן) לנח נבוכדנצר
מלך צבל וגו' (שם).
במלאות שפקו יצר לו.
כשמתלה סתמו צעות
הרבה או יצר לו, מנא עליו
זרה (שרכיו טו).

פניה מוריקות. הכי תני לקמן) אינה מספקת לשמות עד שפניה
מוריקות ועיניה בולטות: הראשון לו נאצנעוסייה. רמזה לו לנח
אזלה: מחלל בהמה. שעורים: במקורה של חרש. פחותה ונגונה
שכסות: שם זה פנים. פנאי לפרע ממנה. ושמתי אני את פני

כולן לשון פונה אני מכל עסקי
ועסקי בהן: כספה שגאה במשאון.
(שנאמר במשאון) המכסה דבר השני
למקום. במשאון נחשך כמו שואה
(אייב ז) ששטה מעשיו בחושך: כי

נל סאון. שגל ללמדנו שאף בעצרות
קטנות נפרעות הימנו: למה לי.
מאחת לאחת נפקא: למדה.
(ט) שזמדה שמודד מודדין לו הפרעון
מעין החטא: שילוחו. אינודה מן
העולם: ג' כוסות. בחלומו של שר
המשקים (י): זימי פרעה נכה. לנח
נבוכדנצר מלך צבל להכות את ארץ
מצרים (י): עם הצרופים. לימות

המשיח. אלמא לא נטרדה במכה
ראשונה. וכי סימא הנך אודו.
הראשונים כלו כולן ואלו מאומות
אחרות היו שמשכו בהן מלכים:
מלכי ראשון. הוא עמנו נגמיר:
איש לנני מלכים שניה. בת מלכות
ג'רות וגר מלכי שמהא היא שניה
לגרות כדי שיהא בן בני שלישי וראוי
לישא בת ישראל דכתיב (דברים כג)

זנים אשר יולדו להם דור שלישי יצא
להם צדקה ה' שם הייתי משיא לנני
מלכות ראשונה היה בן בני שני מלך
האם דלמר צימנות (דף כ עת).
ובקידושין (דף טו.) [זנים אשר יולדו]
להם הלך אחר פסולן. אלמא עדיין
מלכים הם דאילו שאר אומות מותרין
לנח צדקה מיד. מנימין לית ליה הא
דלמר צרכות (דף כט.) שהעמונים
והמלכים מותרין לנח צדקה שכבר
עלה סנחריב ובלבל את כל האומות

והכי נמי קתני בתר דהך מילתא
בתוספתא דקדושין) אמר לו ר"ע
מנימין טעית שכבר עלה סנחריב
ובלבל כו': אהא. מן המקרא הזה:
האי גלים. מכותי כלות: במלואם
ספקו. כל רצונו: יצר לו. תבואתו
לכה: אלף נוס סהלה. על עסקי
נוה זמים שזנו יהללוהו: שלא שלטו
שונאיהם במעשה ידיהם. להיות נהימם
מהם: דוד דכתיב טבעו צאריך
טבעו צאריך ומלכות ליון היא עיר
דוד וציתו דכתיב צספר שמואל (ב) (ה)

וכשצאו לרים צימי לרקיהו טבעו
השערים למות השערים שהיו של
נחושת או של (א) וזה כדי שלא יאחוס
אויבים ועינים לא נשאו אתם: מה
שקשה לא יסון לה. שאקורה לצועל:
ומה שזיהו טעלו הימנה. אס שותה
מיים מתה ואס הודתה נאסרה
לצללה והפסקיה כתובתה:
נתק

אבימי תחת מחילות של היכל
לא מוה שביקשה לא ניתן לה ומה שבידה נטלוהו ממנה שכל הנותן עיניו
במה שאינו שלו מה שמבקש אין נותנין לו ומה שבידו נוטלין הימנו
וכן

כדפרישית ומו לא מיד ע"כ פירוש וקשה לפירושו מן התוספתא דקתני לא מצרים במקומם הם יושבין ויש לנו לשבש כמו כן לפירוש הא דקתני לא
מואבים במקומם ואי ל"ג מואבים בתוספתא ועמון במנימין לא קשיא מדיי: אהבית' לאומה ושנית: ה"ה דהאס הוא מני למפירי הא דרבה והא
דמנימין ותימה מאי הוא מני לתוך דלא הוא מני לתוך דמנא רבא ומאן דאמר ואתם בני יעקב דמשמע אכל בני יעקב קאמר ובאומה שלימה מיייר:
אלא

מנימין גר המצרי וכו'.
מקשים מפרק תפלת השחר (ברכות
דף כט.) דלמר זו ציוס עמד יהודה גר עמוני לפנימם
בצית המדרש ואמר להם מה אני לנח צדקה אמר לו ר"ג אסור אתה
אל ר"י יהושע מותר אתה אל ר"ג והלא כתיב לא יבא עמוני ומואבי
אמר לו ר"י וכו' עמון ומואב במקומם
הן יושבין והלא כבר עלה סנחריב
מלך אשור ובלבל את כל העולם
כולו אל"כ אפילו מנימין היה מותר לנח
צדקה ועוד מקשינן אהיהא דתפלת
השחר דלמר פ"ק דמגילה (דף יב):
זיל לגבי עמון ומואב דיתבי אדוכמיהו
כחמרא (א) אדוריהא שנאמר שאנן מואב
מנעוריו וגו' מיהו הכא נשמעתין לא
קשיא מדיי כמו שפ"ק דמנימין היה
טועה וסבור שלא נתבלבלו דקתני
סיפא בתוספתא דפ' צמח דקדושין
אמר לו רבי עקיבא מנימין טעית
הלכה כבר עלה סנחריב ובלבל את
האומות לא מצרים במקומם ולא
עמונים ומואבים במקומם אלא עמון
ושא מצרים ומלכי נשאל עמונית
ואחד מן אלו מותר בכל משפחות
האלדמה ואחד מכל משפחות האלדמה
נושא את אלו (ה) והכא הכי פירושא
עד כאן ל"פ אלף אס נתבלבלו אי
לאו אכל כולי עלמא מודו דיטנן
בעולם אכל היהא דמנימין מיקשה
ופר"ת דסנחריב אע"פ שבלבל את
כל העולם כולו ארץ מצרים לא כלל
דכתיב (מלכים ז' כ) נפרעה נכה
ולא הוסיף עוד מלך מצרים לנחש
מארצו כי לקח מלך צבל מנחל מצרים
עד נהר פרט אלמא סנחריב לא
כלל (ה) והכי מנא צסדר עולם מיום
שעלה מלך צבל על ארץ מצרים עוד
לא זקפה ראש אכל עמון (ומואב)
כלל לכל הנהו (ו) לא אשכחן צדיא
שלא כללן דכתיב (ישעיהו לו) מי צבל
אלהי האלרות וגו' וצממרים אשכחן
צדיא שלא כללן אלא שטפן כדאמר'
צסדר עולם כשהלך לתרהקה מלך
כוש ועל אותה שעה אמר בתוספתא
אמר לו רבי עקיבא מנימין טעית
וכו' וגמלא שלנו לא חש להזכיר לפי
שגל היה קיעושו וגם מואב שטף
כדאמרין צסדר עולם שלם שנים
ונקלה כבוד מואב (ישעיה טו) סנחריב
שטפן אכל כיוסו ובלבל לא היה
וצמואב אשכחן צדיא דלא כללן
דכתיב שאנן מואב מנעוריו וכו' אמר
ירמיה להאי קרא היה שאנן מכלל
דלא כללן וצממילה גרסינן זיל גבי
מואב דמיא אדוכמיהו ול"ג עמון
דעמון לא יתיב אדוכמיהו וצדכרכות
(דף כט.) אמרינן וכו' עמון ומואב
במקומן הן יושבין ל"ג ומואב וחורבן
נבוכדנצר לא חשיב כללן דכי היה
מחריב נבוכדנצר היה מניח דלת
הארץ במקומם אכל סנחריב היה
מעזיר לתוך וצממילה והכי אמרינן
צפ' צמח (לקמן מו:) גבי לוח האל לוח
שלא כללנה סנחריב ולא החריבה
נבוכדנצר ואף מלאך המות אין לו
רשות לעבור שם וצ"מ תולה כללן
בסנחריב וחורבן נבוכדנצר ולפוס
היטוא גרם עמון צדיא מואב ולימא

מנימין גר המצרי וכו'.
מקשים מפרק תפלת השחר (ברכות
דף כט.) דלמר זו ציוס עמד יהודה גר עמוני לפנימם
בצית המדרש ואמר להם מה אני לנח צדקה אמר לו ר"ג אסור אתה
אל ר"י יהושע מותר אתה אל ר"ג והלא כתיב לא יבא עמוני ומואבי
אמר לו ר"י וכו' עמון ומואב במקומם
הן יושבין והלא כבר עלה סנחריב
מלך אשור ובלבל את כל העולם
כולו אל"כ אפילו מנימין היה מותר לנח
צדקה ועוד מקשינן אהיהא דתפלת
השחר דלמר פ"ק דמגילה (דף יב):
זיל לגבי עמון ומואב דיתבי אדוכמיהו
כחמרא (א) אדוריהא שנאמר שאנן מואב
מנעוריו וגו' מיהו הכא נשמעתין לא
קשיא מדיי כמו שפ"ק דמנימין היה
טועה וסבור שלא נתבלבלו דקתני
סיפא בתוספתא דפ' צמח דקדושין
אמר לו רבי עקיבא מנימין טעית
הלכה כבר עלה סנחריב ובלבל את
האומות לא מצרים במקומם ולא
עמונים ומואבים במקומם אלא עמון
ושא מצרים ומלכי נשאל עמונית
ואחד מן אלו מותר בכל משפחות
האלדמה ואחד מכל משפחות האלדמה
נושא את אלו (ה) והכא הכי פירושא
עד כאן ל"פ אלף אס נתבלבלו אי
לאו אכל כולי עלמא מודו דיטנן
בעולם אכל היהא דמנימין מיקשה
ופר"ת דסנחריב אע"פ שבלבל את
כל העולם כולו ארץ מצרים לא כלל
דכתיב (מלכים ז' כ) נפרעה נכה
ולא הוסיף עוד מלך מצרים לנחש
מארצו כי לקח מלך צבל מנחל מצרים
עד נהר פרט אלמא סנחריב לא
כלל (ה) והכי מנא צסדר עולם מיום
שעלה מלך צבל על ארץ מצרים עוד
לא זקפה ראש אכל עמון (ומואב)
כלל לכל הנהו (ו) לא אשכחן צדיא
שלא כללן דכתיב (ישעיהו לו) מי צבל
אלהי האלרות וגו' וצממרים אשכחן
צדיא שלא כללן אלא שטפן כדאמר'
צסדר עולם כשהלך לתרהקה מלך
כוש ועל אותה שעה אמר בתוספתא
אמר לו רבי עקיבא מנימין טעית
וכו' וגמלא שלנו לא חש להזכיר לפי
שגל היה קיעושו וגם מואב שטף
כדאמרין צסדר עולם שלם שנים
ונקלה כבוד מואב (ישעיה טו) סנחריב
שטפן אכל כיוסו ובלבל לא היה
וצמואב אשכחן צדיא דלא כללן
דכתיב שאנן מואב מנעוריו וכו' אמר
ירמיה להאי קרא היה שאנן מכלל
דלא כללן וצממילה גרסינן זיל גבי
מואב דמיא אדוכמיהו ול"ג עמון
דעמון לא יתיב אדוכמיהו וצדכרכות
(דף כט.) אמרינן וכו' עמון ומואב
במקומן הן יושבין ל"ג ומואב וחורבן
נבוכדנצר לא חשיב כללן דכי היה
מחריב נבוכדנצר היה מניח דלת
הארץ במקומם אכל סנחריב היה
מעזיר לתוך וצממילה והכי אמרינן
צפ' צמח (לקמן מו:) גבי לוח האל לוח
שלא כללנה סנחריב ולא החריבה
נבוכדנצר ואף מלאך המות אין לו
רשות לעבור שם וצ"מ תולה כללן
בסנחריב וחורבן נבוכדנצר ולפוס
היטוא גרם עמון צדיא מואב ולימא

מנימין גר המצרי וכו'.
מקשים מפרק תפלת השחר (ברכות
דף כט.) דלמר זו ציוס עמד יהודה גר עמוני לפנימם
בצית המדרש ואמר להם מה אני לנח צדקה אמר לו ר"ג אסור אתה
אל ר"י יהושע מותר אתה אל ר"ג והלא כתיב לא יבא עמוני ומואבי
אמר לו ר"י וכו' עמון ומואב במקומם
הן יושבין והלא כבר עלה סנחריב
מלך אשור ובלבל את כל העולם
כולו אל"כ אפילו מנימין היה מותר לנח
צדקה ועוד מקשינן אהיהא דתפלת
השחר דלמר פ"ק דמגילה (דף יב):
זיל לגבי עמון ומואב דיתבי אדוכמיהו
כחמרא (א) אדוריהא שנאמר שאנן מואב
מנעוריו וגו' מיהו הכא נשמעתין לא
קשיא מדיי כמו שפ"ק דמנימין היה
טועה וסבור שלא נתבלבלו דקתני
סיפא בתוספתא דפ' צמח דקדושין
אמר לו רבי עקיבא מנימין טעית
הלכה כבר עלה סנחריב ובלבל את
האומות לא מצרים במקומם ולא
עמונים ומואבים במקומם אלא עמון
ושא מצרים ומלכי נשאל עמונית
ואחד מן אלו מותר בכל משפחות
האלדמה ואחד מכל משפחות האלדמה
נושא את אלו (ה) והכא הכי פירושא
עד כאן ל"פ אלף אס נתבלבלו אי
לאו אכל כולי עלמא מודו דיטנן
בעולם אכל היהא דמנימין מיקשה
ופר"ת דסנחריב אע"פ שבלבל את
כל העולם כולו ארץ מצרים לא כלל
דכתיב (מלכים ז' כ) נפרעה נכה
ולא הוסיף עוד מלך מצרים לנחש
מארצו כי לקח מלך צבל מנחל מצרים
עד נהר פרט אלמא סנחריב לא
כלל (ה) והכי מנא צסדר עולם מיום
שעלה מלך צבל על ארץ מצרים עוד
לא זקפה ראש אכל עמון (ומואב)
כלל לכל הנהו (ו) לא אשכחן צדיא
שלא כללן דכתיב (ישעיהו לו) מי צבל
אלהי האלרות וגו' וצממרים אשכחן
צדיא שלא כללן אלא שטפן כדאמר'
צסדר עולם כשהלך לתרהקה מלך
כוש ועל אותה שעה אמר בתוספתא
אמר לו רבי עקיבא מנימין טעית
וכו' וגמלא שלנו לא חש להזכיר לפי
שגל היה קיעושו וגם מואב שטף
כדאמרין צסדר עולם שלם שנים
ונקלה כבוד מואב (ישעיה טו) סנחריב
שטפן אכל כיוסו ובלבל לא היה
וצמואב אשכחן צדיא דלא כללן
דכתיב שאנן מואב מנעוריו וכו' אמר
ירמיה להאי קרא היה שאנן מכלל
דלא כללן וצממילה גרסינן זיל גבי
מואב דמיא אדוכמיהו ול"ג עמון
דעמון לא יתיב אדוכמיהו וצדכרכות
(דף כט.) אמרינן וכו' עמון ומואב
במקומן הן יושבין ל"ג ומואב וחורבן
נבוכדנצר לא חשיב כללן דכי היה
מחריב נבוכדנצר היה מניח דלת
הארץ במקומם אכל סנחריב היה
מעזיר לתוך וצממילה והכי אמרינן
צפ' צמח (לקמן מו:) גבי לוח האל לוח
שלא כללנה סנחריב ולא החריבה
נבוכדנצר ואף מלאך המות אין לו
רשות לעבור שם וצ"מ תולה כללן
בסנחריב וחורבן נבוכדנצר ולפוס
היטוא גרם עמון צדיא מואב ולימא

מנימין גר המצרי וכו'.
מקשים מפרק תפלת השחר (ברכות
דף כט.) דלמר זו ציוס עמד יהודה גר עמוני לפנימם
בצית המדרש ואמר להם מה אני לנח צדקה אמר לו ר"ג אסור אתה
אל ר"י יהושע מותר אתה אל ר"ג והלא כתיב לא יבא עמוני ומואבי
אמר לו ר"י וכו' עמון ומואב במקומם
הן יושבין והלא כבר עלה סנחריב
מלך אשור ובלבל את כל העולם
כולו אל"כ אפילו מנימין היה מותר לנח
צדקה ועוד מקשינן אהיהא דתפלת
השחר דלמר פ"ק דמגילה (דף יב):
זיל לגבי עמון ומואב דיתבי אדוכמיהו
כחמרא (א) אדוריהא שנאמר שאנן מואב
מנעוריו וגו' מיהו הכא נשמעתין לא
קשיא מדיי כמו שפ"ק דמנימין היה
טועה וסבור שלא נתבלבלו דקתני
סיפא בתוספתא דפ' צמח דקדושין
אמר לו רבי עקיבא מנימין טעית
הלכה כבר עלה סנחריב ובלבל את
האומות לא מצרים במקומם ולא
עמונים ומואבים במקומם אלא עמון
ושא מצרים ומלכי נשאל עמונית
ואחד מן אלו מותר בכל משפחות
האלדמה ואחד מכל משפחות האלדמה
נושא את אלו (ה) והכא הכי פירושא
עד כאן ל"פ אלף אס נתבלבלו אי
לאו אכל כולי עלמא מודו דיטנן
בעולם אכל היהא דמנימין מיקשה
ופר"ת דסנחריב אע"פ שבלבל את
כל העולם כולו ארץ מצרים לא כלל
דכתיב (מלכים ז' כ) נפרעה נכה
ולא הוסיף עוד מלך מצרים לנחש
מארצו כי לקח מלך צבל מנחל מצרים
עד נהר פרט אלמא סנחריב לא
כלל (ה) והכי מנא צסדר עולם מיום
שעלה מלך צבל על ארץ מצרים עוד
לא זקפה ראש אכל עמון (ומואב)
כלל לכל הנהו (ו) לא אשכחן צדיא
שלא כללן דכתיב (ישעיהו לו) מי צבל
אלהי האלרות וגו' וצממרים אשכחן
צדיא שלא כללן אלא שטפן כדאמר'
צסדר עולם כשהלך לתרהקה מלך
כוש ועל אותה שעה אמר בתוספתא
אמר לו רבי עקיבא מנימין טעית
וכו' וגמלא שלנו לא חש להזכיר לפי
שגל היה קיעושו וגם מואב שטף
כדאמרין צסדר עולם שלם שנים
ונקלה כבוד מואב (ישעיה טו) סנחריב
שטפן אכל כיוסו ובלבל לא היה
וצמואב אשכחן צדיא דלא כללן
דכתיב שאנן מואב מנעוריו וכו' אמר
ירמיה להאי קרא היה שאנן מכלל
דלא כללן וצממילה גרסינן זיל גבי
מואב דמיא אדוכמיהו ול"ג עמון
דעמון לא יתיב אדוכמיהו וצדכרכות
(דף כט.) אמרינן וכו' עמון ומואב
במקומן הן יושבין ל"ג ומואב וחורבן
נבוכדנצר לא חשיב כללן דכי היה
מחריב נבוכדנצר היה מניח דלת
הארץ במקומם אכל סנחריב היה
מעזיר לתוך וצממילה והכי אמרינן
צפ' צמח (לקמן מו:) גבי לוח האל לוח
שלא כללנה סנחריב ולא החריבה
נבוכדנצר ואף מלאך המות אין לו
רשות לעבור שם וצ"מ תולה כללן
בסנחריב וחורבן נבוכדנצר ולפוס
היטוא גרם עמון צדיא מואב ולימא

מנימין גר המצרי וכו'.
מקשים מפרק תפלת השחר (ברכות
דף כט.) דלמר זו ציוס עמד יהודה גר עמוני לפנימם
בצית המדרש ואמר להם מה אני לנח צדקה אמר לו ר"ג אסור אתה
אל ר"י יהושע מותר אתה אל ר"ג והלא כתיב לא יבא עמוני ומואבי
אמר לו ר"י וכו' עמון ומואב במקומם
הן יושבין והלא כבר עלה סנחריב
מלך אשור ובלבל את כל העולם
כולו אל"כ אפילו מנימין היה מותר לנח
צדקה ועוד מקשינן אהיהא דתפלת
השחר דלמר פ"ק דמגילה (דף יב):
זיל לגבי עמון ומואב דיתבי אדוכמיהו
כחמרא (א) אדוריהא שנאמר שאנן מואב
מנעוריו וגו' מיהו הכא נשמעתין לא
קשיא מדיי כמו שפ"ק דמנימין היה
טועה וסבור שלא נתבלבלו דקתני
סיפא בתוספתא דפ' צמח דקדושין
אמר לו רבי עקיבא מנימין טעית
הלכה כבר עלה סנחריב ובלבל את
האומות לא מצרים במקומם ולא
עמונים ומואבים במקומם אלא עמון
ושא מצרים ומלכי נשאל עמונית
ואחד מן אלו מותר בכל משפחות
האלדמה ואחד מכל משפחות האלדמה
נושא את אלו (ה) והכא הכי פירושא
עד כאן ל"פ אלף אס נתבלבלו אי
לאו אכל כולי עלמא מודו דיטנן
בעולם אכל היהא דמנימין מיקשה
ופר"ת דסנחריב אע"פ שבלבל את
כל העולם כולו ארץ מצרים לא כלל
דכתיב (מלכים ז' כ) נפרעה נכה
ולא הוסיף עוד מלך מצרים לנחש
מארצו כי לקח מלך צבל מנחל מצרים
עד נהר פרט אלמא סנחריב לא
כלל (ה) והכי מנא צסדר עולם מיום
שעלה מלך צבל על ארץ מצרים עוד
לא זקפה ראש אכל עמון (ומואב)
כלל לכל הנהו (ו) לא אשכחן צדיא
שלא כללן דכתיב (ישעיהו לו) מי צבל
אלהי האלרות וגו' וצממרים אשכחן
צדיא שלא כללן אלא שטפן כדאמר'
צסדר עולם כשהלך לתרהקה מלך
כוש ועל אותה שעה אמר בתוספתא
אמר לו רבי עקיבא מנימין טעית
וכו' וגמלא שלנו לא חש להזכיר לפי
שגל היה קיעושו וגם מואב שטף
כדאמרין צסדר עולם שלם שנים
ונקלה כבוד מואב (ישעיה טו) סנחריב
שטפן אכל כיוסו ובלבל לא היה
וצמואב אשכחן צדיא דלא כללן
דכתיב שאנן מואב מנעוריו וכו' אמר
ירמיה להאי קרא היה שאנן מכלל
דלא כללן וצממילה גרסינן זיל גבי
מואב דמיא אדוכמיהו ול"ג עמון
דעמון לא יתיב אדוכמיהו וצדכרכות
(דף כט.) אמרינן וכו' עמון ומואב
במקומן הן יושבין ל"ג ומואב וחורבן
נבוכדנצר לא חשיב כללן דכי היה
מחריב נבוכדנצר היה מניח דלת
הארץ במקומם אכל סנחריב היה
מעזיר לתוך וצממילה והכי אמרינן
צפ' צמח (לקמן מו:) גבי לוח האל לוח
שלא כללנה סנחריב ולא החריבה
נבוכדנצר ואף מלאך המות אין לו
רשות לעבור שם וצ"מ תולה כללן
בסנחריב וחורבן נבוכדנצר ולפוס
היטוא גרם עמון צדיא מואב ולימא

מנימין גר המצרי וכו'.
מקשים מפרק תפלת השחר (ברכות
דף כט.) דלמר זו ציוס עמד יהודה גר עמוני לפנימם
בצית המדרש ואמר להם מה אני לנח צדקה אמר לו ר"ג אסור אתה
אל ר"י יהושע מותר אתה אל ר"ג והלא כתיב לא יבא עמוני ומואבי
אמר לו ר"י וכו' עמון ומואב במקומם
הן יושבין והלא כבר עלה סנחריב
מלך אשור ובלבל את כל העולם
כולו אל"כ אפילו מנימין היה מותר לנח
צדקה ועוד מקשינן אהיהא דתפלת
השחר דלמר פ"ק דמגילה (דף יב):
זיל לגבי עמון ומואב דיתבי אדוכמיהו
כחמרא (א) אדוריהא שנאמר שאנן מואב
מנעוריו וגו' מיהו הכא נשמעתין לא
קשיא מדיי כמו שפ"ק דמנימין היה
טועה וסבור שלא נתבלבלו דקתני
סיפא בתוספתא דפ' צמח דקדושין
אמר לו רבי עקיבא מנימין טעית
הלכה כבר עלה סנחריב ובלבל את
האומות לא מצרים במקומם ולא
עמונים ומואבים במקומם אלא עמון
ושא מצרים ומלכי נשאל עמונית
ואחד מן אלו מותר בכל משפחות
האלדמה ואחד מכל משפחות האלדמה
נושא את אלו (ה) והכא הכי פירושא
עד כאן ל"פ אלף אס נתבלבלו אי
לאו אכל כולי עלמא מודו דיטנן
בעולם אכל היהא דמנימין מיקשה
ופר"ת דסנחריב אע"פ שבלבל את
כל העולם כולו ארץ מצרים לא כלל
דכתיב (מלכים ז' כ) נפרעה נכה
ולא הוסיף עוד מלך מצרים לנחש
מארצו כי לקח מלך צבל מנחל מצרים
עד נהר פרט אלמא סנחריב לא
כלל (ה) והכי מנא צסדר עולם מיום
שעלה מלך צבל על ארץ מצרים עוד
לא זקפה ראש אכל עמון (ומואב)
כלל לכל הנהו (ו) לא אשכחן צדיא
שלא כללן דכתיב (ישעיהו לו) מי צבל
אלהי האלרות וגו' וצממרים אשכחן
צדיא שלא כללן אלא שטפן כדאמר'
צסדר עולם כשהלך לתרהקה מלך
כוש ועל אותה שעה אמר בתוספתא
אמר לו רבי עקיבא מנימין טעית
וכו' וגמלא שלנו לא חש להזכיר לפי
שגל היה קיעושו וגם מואב שטף
כדאמרין צסדר עולם שלם שנים
ונקלה כבוד מואב (ישעיה טו) סנחריב
שטפן אכל כיוסו ובלבל לא היה
וצמואב אשכחן צדיא דלא כללן
דכתיב שאנן מואב מנעוריו וכו' אמר
ירמיה להאי קרא היה שאנן מכלל
דלא כללן וצממילה גרסינן זיל גבי
מואב דמיא אדוכמיהו ול"ג עמון
דעמון לא יתיב אדוכמיהו וצדכרכות
(דף כט.) אמרינן וכו' עמון ומואב
במקומן הן יושבין ל"ג ומואב וחורבן
נבוכדנצר לא חשיב כללן דכי היה
מחריב נבוכדנצר היה מניח דלת
הארץ במקומם אכל סנחריב היה
מעזיר לתוך וצממילה והכי אמרינן
צפ' צמח (לקמן מו:) גבי לוח האל לוח
שלא כללנה סנחריב ולא החריבה
נבוכדנצר ואף מלאך המות אין לו
רשות לעבור שם וצ"מ תולה כללן
בסנחריב וחורבן נבוכדנצר ולפוס
היטוא גרם עמון צדיא מואב ולימא

מנימין גר המצרי וכו'.
מקשים מפרק תפלת השחר (ברכות
דף כט.) דלמר זו ציוס עמד יהודה גר עמוני לפנימם
בצית המדרש ואמר להם מה אני לנח צדקה אמר לו ר"ג אסור אתה
אל ר"י יהושע מותר אתה אל ר"ג והלא כתיב לא יבא עמוני ומואבי
אמר לו ר"י וכו' עמון ומואב במקומם
הן יושבין והלא כבר עלה סנחריב
מלך אשור ובלבל את כל העולם
כולו אל"כ אפילו מנימין היה מותר לנח
צדקה ועוד מקשינן אהיהא דתפלת
השחר דלמר פ"ק דמגילה (דף יב):
זיל לגבי עמון ומואב דיתבי אדוכמיהו
כחמרא (א) אדוריהא שנאמר שאנן מואב
מנעוריו וגו' מיהו הכא נשמעתין לא
קשיא מדיי כמו שפ"ק דמנימין היה
טועה וסבור שלא נתבלבלו דקתני
סיפא בתוספתא דפ' צמח דקדושין
אמר לו רבי עקיבא מנימין טעית
הלכה כבר עלה סנחריב ובלבל את
האומות לא מצרים במקומם ולא
עמונים ומואבים במקומם אלא עמון
ושא מצרים ומלכי נשאל עמונית
ואחד מן אלו מותר בכל משפחות
האלדמה ואחד מכל משפחות האלדמה
נושא את אלו (ה) והכא הכי פירוש